

Hedi Metelko

10.11.2008

ALEKSANDRIJA NI VEČ TAKŠNA KOT JE BILA

Po skoraj 25 letih sem sem odločila, da z možem ponovno obiščeva moj rojstni kraj – Aleksandrijo in tudi sestrično Vano, ki z možem Bertom biva še v isti hiši, v kateri je živela naša družina. Pridružil se je tudi brat Ferdinand, ki živi v Torontu skoraj 40 let.

Želja, da se ponovno vrnem v kraj, kjer sem bila rojena in preživela svoja mlada leta je bila velika. Čeprav sem pričakovala, da se je mesto in življenje v njem spremenilo, si nisem mislila, da so spremembe tako velike.

Sredi noči smo prileteli na novo letališče Borg el Arab. Pričakovala sem, da bo glede na velikost in pomembnost mesta veliko večje od letališč v Sharm el Sheikh-u ali Hurghadi, kjer sva z možem bila na počitnicah. Pa ni. Celotno naše letališče na Brniku je veliko večje in bolj sodobno urejeno. Do centra mesta, kjer stanuje sestrična Vana, smo prevozili ca 60 km po nič kaj ugledni, temačni cesti. Celotno naš voznik je potarjal, da cesta, ki vodi do novega mednarodnega letališča bi morala biti veliko bolj urejena in varna.

Že naslednje dopoldne smo se odpravili na potep po nam dobro znanih ulicah in cestah, mimo trgovin in znanih veleblagovnic v centru mesta, ki so nekoč ponujale prvovrzdne izdelke. Danes je vse drugače. Nekatere trgovine na ulici Saad Zaghloul so ohranile prvotna imena, le lastniki in ponujeni izdelki so se spremenili. In to se krepko pozna. Šli smo naprej na obalno cesto ali Corniche, kot jo tam imenujejo. To je nova 3-pasovnica, ki pelje iz enega konca mesta na drugi – do Montaze. Montazah je zelo velik ograjen park s prekrasnim mediteranskim rastlinjem, v katerem se nahajata dve veliki palači, kjer je kralj Faruk s svojo družino preživel poletne počitnice. Ta kompleks je še danes zelo lepo urejen in vzorno vzdrževan. Tik ob plaži v lepem zalivu so zgradili hotel PALESTINE. Tu sva z možem in bratom preživela nekajdnevne počitnice, saj je bilo vreme sredi oktobra še čisto poletno in tudi morje prijetno za kopanje, lepo urejen park pa prav vabljev za jutranje in večerne sprehode.

V Aleksandriji živi več kot 5 milijonov ljudi, zato je promet tako v mestu kot v predmestju zelo gost. Poleg avtomobilov je na cestah še veliko taksijev. Zanimivi so zlasti zato, ker so to zelo stari modeli avtomobilov, ki so v tako gostem prometu doživeli manjše trke..... Verjetno so jih lastniki popravili kar »po domače« (saj si kleparjev in servisov ne morejo privoščiti) in jih kar hitro ponovno spravili na cesto, da ne bi bili ob vsakdanji kruh. Tudi sami smo se peljali v 30 let starem taksiju. Notranjost je kar klicala po obnovi. Kljub vsemu smo se varno pripeljali na cilj. Kot opazovalci prometa, vajeni nekakšnega reda in cestnih pravil, smo bili kar zgroženi. Vozniki vozijo dokaj hitro, ponekod rdeče luči na semaforju sploh ne upoštevajo, namesto smerokazov pa stalno trobijo. Nekeč so na križiščih stali prijazni »shawishi« ali po naše prometni policisti, ki so usmerjali promet ali pa upravljali semaforje ročno. Teh danes ni več. Na cesti je pravi babilon. V največji nevarnosti so prav pešci, za katere sploh ni poskrbljeno. Zanje ni ne semaforjev ne »zebra« prehodov, tako da je vsak prepuščen svoji iznajdljivosti. Izjema je le obalna cesta Corniche, ki ima na določenih mestih podhode za pešce, ki pa jih le-ti ne uporabljajo, ampak se raje izpostavljajo drvečim avtomobilom. Šofer taksija nam je povedal, da prav na tej Corniche vsak dan do smrti povozijo 3 do 4 pešce. Brat se je želel peljati s tramvajem, kot smo se vozili nekoč. Z najinim znancem smo se odpravili na skoraj tričetrtturno vožnjo. Res da stane taka vožnja samo nekaj centov v našem denarju, je pa iz higienskih razlogov ne priporočam.

Medtem ko smo hodili po mestu smo ugotavljali, da se Aleksandrija posodablja. V hiše napeljujejo plin, zato so ceste v centru mesta vse razrite, tako da moraš prav paziti kam stopiš. Tam kjer so plinarji svoje delo že končali, ostajajo ceste razrite še mesece ali dlje. Ponekod smo celo sredi cestišča opazili kakšno veliko luknjo pokrito s starim železnim sodom. Voznik taksija nam obrazloži, da ponoči kradejo pokrove kanalizacije in jih prodajajo kot železo. Ali gre tu za preprodajo ali za golo preživetje nismo izvedeli. To je pač del arabskega sveta in se nihče ne razburja.

Ko sva z bratom hodila po mestu sva se spomnila na različne prodajalne tako slaščic kot domačih sendvičev s »fulom« ali »falafli« (to je bil arabski »fast food«), ki smo jih vsi radi jedli. Nekaj smo jih še videli, vendar se ne bi upali v njih kaj kupiti. Danes moraš prav paziti, kje lahko kaj popiješ ali poješ. Pravilo je: pri sorodnikih doma ali v zelo dobrem hotelu. Vse drugo ne pride v poštev. Še ena mala zanimivost, ki je nekoč nismo poznali. V centru mesta, kjer smo tudi mi stanovali, so velike meščanske hiše s širokimi vhodi. Pred vrati je vedno sedel »bouab« ali hišni čuvaj in kontroliral kdo prihaja in odhaja iz stavbe. Danes so ti vhodi postali male prodajalne gospodinjskih potrebščin, mini fotokopirnice ali pa prodajalne drugih prirodnih izdelkov. Namreč na ta način si sinovi hišnikov služijo kruh, da lahko preživljajo svojo skromno družino. Brezposelnost je v Aleksandriji zelo velika. Še bi se našla kakšna zanimivost sedanjega življenja v tem mestu, ki je bilo nekoč Evropa v malem.

Naj omenim, da me je še ena stvar zbadla v oči. Večina žensk je pokritih. Ene imajo samo naglavne rute, druge nosijo »burke« z izrezi za oči in celo na rokah imajo rokavice. Tudi v avli hotela Palestine smo srečevali tako pokrito žensko. Nismo je pa nikoli videli ne pri zajtrku, ne pri večerji. Spraševali smo se, kako lahko jé, če je vsa pokrita. Zelo malo je žensk oblečenih po evropsko. Ko sem se dogovorila za srečanje z dvema muslimanskima sošolkama, ki ju nisem videla vse od konca šole leta 1960, sem se spraševala, ali ju bom sploh spoznala in ali sta morda tudi oni pokriti??? Moja bojazen je bila odveč. Bili sta moderno oblečeni, prav tako hčerka ene izmed njiju, ki ju je pripeljala na srečanje.

Priznam, da vsi moji vtisi o današnji Aleksandriji niso bili negativni. Ogledala sem si novo Aleksandrijsko knjižnico, ki me je navdušila. Že samo stavba je vredna ogleda, da ne govorim o velikih čitalnicah, ki so celo za Evropo redkost. Za naju z bratom je bil zelo zanimiv oddelek, v katerem je prikazana »stara Aleksandrija« - kakršna je bila še pred najinim rojstvom in tudi potem. Naj omenim samo še to. Arabci so ostali prijazni in gostoljubni kot so bili nekoč. Povsod, kjer sem z njimi govorila arabsko, so bili navdušeni, da še obvladam njihov jezik in da sem se vrnila v svoje rodno mesto na dopust. Nekateri so celo vedeli, kje je Slovenija. Ko sem obiskala nemško šolo, v katero sem hodila 12 let, so mi pretežno muslimanske učenke 7. razreda - kamor me je popeljal ravnatelj med ogledom šole - od navdušenja zaploskale, ker sem še znala na tablo napisati svoje ime in priimek v arabščini in se njimi pogovoriti v domačem jeziku.

Na kraju naj povem, da je Aleksandrija res drugačna kot je bila nekoč in da tam res ne bi mogla več živeti, je pa mesto, ki je pustilo velik pečat v mojem življenju in srčno upam, da ga bom še kdaj obiskala.

Palača Montaze

H.Palestine v ozadju Montaze

Vhod na pokopališče